

Perashat Vayishlaj 5784

Velas: 5:39pm

Fin Shabat 1: 6:33 pm - R"Y: 7:07 pm

Fin Shabat 2: 6:42 pm - R"Y: 7:10 pm

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Reubén Almog

חבר בה"ד אמת ומשפט

¿Debo pagar una sesión a la cual no asistí?

Al salir de la sesión, la secretaria me dice: "son 3,000 pesos". Yo no venia preparado, y reaccioné: "Pero ¿cómo?, ¿si cada vez me cobra la mitad?". "Si claro - se explica la secretaria - cada la sesión de 50 minutos tiene un costo de 1,500 pesos, y la semana pasada usted no asistió a su sesión programada, por lo que deberá pagar también esa sesión, en total deberá pagar 3,000 pesos. Recuerde que estamos hablando de un terapeuta muy distinguido, que tiene su agenda llena por meses, y si Ud. no hubiera agendado su cita, hubiera atendido a otro paciente".

Pregunta: ¿Realmente me corresponde pagar la sesión que no tomé?

Respuesta: En Babá Metzjá (76b) explica la Baraitá, que quien contrata empleados, y se arrepiente de su contrato, de no ser por una situación de fuerza mayor, si el empleado comenzó el trabajo, el patrón deberá pagarle como se le paga a un empleado al cual el patrón lo tuvo desempleado (descontándole el privilegio de que no tuvo que esforzarse). Pero si el empleado no alcanzó a comenzar el trabajo cuando el patrón anuló el contrato, el patrón no deberá pagar nada al empleado. Quiere decir que el comienzo del trabajo es una especie de Kinián que concreta el contrato del empleado, y obliga al patrón a pagar, aún si el empleado no trabajó (descontándole Kepoel Batel, como lo explicamos), y mientras no exista este Kinián, podrá el patrón arrepentirse.

La similitud es, que en nuestro caso, el proveedor del servicio es el terapeuta, y el paciente es el empleador que lo contrata para este servicio.

En caso que el empleado podría haberse contratado con otro, y por haber estado contratado con el primero perdió esta oportunidad, aún que no ha comenzado el trabajo: Dice el Tosafot que el empleado ha sido dañado y el empleador deberá asumir la pérdida, como cualquier persona que daña la propiedad ajena. Pero el Mahara"m MiRotenburg discute, y sostiene que en éste caso que solo evitó que el empleado gane dinero, es considerado Gramá, y el Bet Din no puede dictaminar que el empleador debe pagar, pero la deuda existe, y debe pagarla para "Latzet Yedé Shamaim".

Y esta diferencia radica en la explicación del Yerushalmi que dice "המבטל כיסו של חברו אין לו", y significa que "quien impide que el dinero de su compañero fructifique, no hay sobre el (obligación de pagar) sino únicamente el derecho de quejarse (por haberle causado que no gane)". Sale que el Yerushalmi dice que la Halajá es que no deberá pagar, pero ¿cuál es la particularidad del caso tratado por el cual no deberá pagar?".

El Maharam MiRotenburg aprende de ahí que causar que alguien no gane dinero no es considerado un daño como tal, que amerita la obligación de pagar. Mientras que el Tosfot explicaría que el hecho que no es seguro que esto afectaría al dañado, exime al dañado de responsabilidad. (מתנה אפרים גזילה ז', חות יאיר סי' קנא, וערוך השלחן סי' רצב ס"כ).

En conclusión: En el caso tratado ya que el paciente le provocó al medico de que no gane dinero, y es **seguro que lo afectaría**, todos están de acuerdo que no se considera Gramá sino Garmí, ya que podría agendar la cita con otro paciente y ganar ese dinero, por lo tanto el paciente deberá pagar la sesión a la que no asistió.

Halaja Lemaasé

1. Antes de encender las velas de Januká está prohibido comer una Seudá, hay quien opina que la prohibición comienza desde la hora que ya se puede encender la Janukiá (מג"א תרע"ב).

Sin embargo hay opiniones importantes que sostienen que el Isur empieza media hora antes de la hora permitida para encender las velas (המצה"ש שם, וכ"כ שעה"צ ס"ק י"ד, והזו"ע עמי ס"ח).

La prohibición es únicamente Seudá de Hamotzi y Mezonot más de Shiur Cabetzá, pero frutas está permitido.

Y con respecto a las bebidas, está permitido

beber antes de encender únicamente agua y refrescos, pero cualquier bebida que contenga alcohol está prohibido desde media hora antes de la encendida.

2. Aún estudiar Torá está prohibido media hora antes de encender las velas (משנ"ב ס"ק י'), sin embargo esta prohibición es únicamente estudio a profundidad pero Piské Halajot está permitido (נטע גבריאל עמי ס"ד).

3. En el caso que comenzó a comer o a estudiar antes de encender cuando llega el momento de encender debe de interrumpir para encender (משנ"ב ס"ק י').

Maasé Sheayá

Gaón en Midot

Rab Mijael Tzoren relató la siguiente anécdota la cual fue testigo, acerca del amor y la sensibilidad de Rab Baruj Mordejay Ezraji Z"l con cada Yehudí.

Una de las últimas veces que Rab Baruj Mordejay fue a Kfar Hasidim, dio el Shiur con el mismo fervor que lo caracterizaba. El entusiasmo de los oyentes crecía cada momento debido a las maravillosas palabras del Rab. En uno de esos momentos culminantes, un Bajur intentó intervenir en las palabras del Rab y comentó algo, pero el Rab replicó al instante, demostrándole que estaba equivocado. Cualquiera que estuviese cerca del Bajur hubiera notado que esto le causó una pequeña herida emocional, pero el Rab continuó el Shiur como si nada hubiera pasado.

Cuando terminó el Shiur todos esperaban al Rab para que subiera al taxi que lo llevaba a casa. Pero el Rab había desaparecido, los chicos lo buscaban sin resultados. Uno de los chicos se asomó detrás del edificio y para su sorpresa, vio allí al Rab, con un Bajur a su lado, era el mismo Bajur que había comentado en el Shiur, ellos siguieron hablando durante una hora entera, luego el Rab se despidió y se fue.

Después de eso el Bajur contó "Rab Baruj Mordejay se me acercó después del Shiur y me ofreció disculpas y pidiéndome que lo perdonara por haberme ofendido, posteriormente me dijo que le repita mi pregunta y me explicó durante una hora entera el Jidush del Shiur".

El Rab no quiso interrumpir la continuidad del Shiur para disculparse, ya que eso podía causar mas vergüenza al Bajur, aunque se dio cuenta de lo sucedido y prefirió acercarse después del Shiur y arreglar el asunto.

Esta historia nos enseña la extrema humildad, sensibilidad de Rab por cada Yehudí.

כמה הערות בהדלקת נרות חנוכה

מי שהדליק ביום שלישי של חנוכה ד' נרות אם יצא יד"ח ההידור או שצריך לחזור ולהדליק כנגד הימים

נשאלתי במי שהדליק ביום השלישי ד' נרות האם קיים ההידור של מוסיף והולך שהרי אינו ניכר תוספת הנס של יום השלישי, שנראה שיש כאן ריבוי נרות בעלמא ואינו ניכר ריבוי הנרות כנגד הנס, או דנימא שכיון שהדליק הנר השלישי יצא יד"ח ותו מה שהדליק נר נוסף לא בטלה מצוותו דהוי ככבתה ואינו זקוק לה, או דאפשר דהוי ככבתה במזיד שיש שאמרו דזקוק לה.

ולכאורה נראה שאינו יוצא בזה יד"ח ההידור כשמדליק יותר מכדי הצורך שהרי בתוס' כתבו שהמהדרין מן המהדרין שמוסיף והולך אינם יכולים לקיים את דין המהדרין דנר לכל אחד משום שאם ידליק כנגד כל אחד אינו ניכר המוסיף והולך ולהכי אינו מקיים אלא מהדרין דמוסיף והולך, וא"כ לשיטת התוס' אם הדליק יותר משלש נרות ביום הג' אינו ניכר תוספת הנס ולהכי אינו יוצא בזה יד"ח מהדרין מן המהדרין, וגם למנהגינו שמדליקין גם כל בני הבית כנגד ימים היוצאים אבל מדליקין רק באופן שניכר נרו של כל אחד אבל בלא"ה אין מתקיים ההידור ביותר נרות מכפי הצורך.

אלא דאכתי יש להסתפק אם דמי לכבתה במזיד שזקוק לה שהרי בהקיפה פתילות שאינו יוצא בה שעשאה כמדורה ואע"פ שבהדלקת נר ראשון יצא מכל מקום כל שעושה בהדלקה אחת וכוונתו לכך אינו יוצא בזה כמש"כ בטעמא דקרא הלכות חנוכה, והכי נמי כדכותיה ואינו יוצא בזה יד"ח כיון שהדליק בהדלקה אחת כל נרות ההידור והם אינם מורין על תוספת הימים וצ"ע.

יבואר אם מהני לכבות נר הנוסף כדי לקיים חובת מהדרין

ונראה לכאורה דלא מהני מה שיכבה הנר הנוסף שהדליק באחרונה שהרי בשעת ההדלקה לא קיים מצוותו של מהדרין וכנ"ל, שהרי הדליק בכוונה אחת להדליק ד' נרות וא"כ לא יצא יד"ח ההידור וצריך לכבות את כל נרות ההידור ולהדליקם שנית שהרי כשהדליק נר הד' הרי הוא ככיבה אותם שאין הם נחשבים כהידור וכמו שכתב בית הלוי כשכבה אחד מן הנרות הרי הוא ככבו כל הנרות ההידור משום דאין ניכר מניין הימים והכי נמי בהוסיף נר על מניין הימים, הלכך יכבה הג' נרות וידליק שני נרות נוספים על נר הראשון ויצא בזה ידי חובת ההידור.

אכן למש"כ הגר"א דשיטת הרמב"ם והרי"ף דטעמא דבית הלל דמוסיף והולך משום מעלין בקדש וא"כ ליכא חסרון במה שהדליק יותר נרות שהרי לדידהו יכול להדליק כמניין בני הבית ומוסיף והולך אע"פ שאינו ניכר שהוא תוספת הנס, ולדידהו הרי הוא מקיים הידור מצוה בזה גם כשהדליק יותר מהמהדרין וכמש"כ הבית

הלוי וא"כ אפשר שלא יכבה הנרות משום דלדידהו כשיכבה הנרות הרי הוא מבטל מצוותו וצ"ע.

ואפשר דכיון שהדליק הנרות בזה אחר זה הרי הדליק ג' נרות כדן אלא דכיון שחשב להדליק יותר חשיב כנתכוון לכבותם אבל אם לבסוף כיבה הנוסף הרי הוא כאלו לבסוף לא נתקיימה מחשבתו וחשיב כחשב לכבות ולא כיבה לבסוף דמהני וראיתי שכתב כן הגאון ר' שמואל אהרן פיש, וצ"ע.

בענין אם מדליק כנגד ימים היוצאים אם אינו משלים ההידור עד שמנה ימים

יש להעיר עוד במש"כ המ"ב סימן תרע"א ס"ק ו' באחד שיש לו שמן בצמצום לל"ו נרות ולחברו אין נרות כלל מוטב שידליק בכל יום נר אחד ויתן גם לחברו ח' נרות, וצ"ע מדוע שלא ידליק ביום השני שתיים וביום השלישי שלש שהרי יש לו עדיין לנרות ההידור של הימים הראשונים ובפשטות נראה דבאמת כוונת המשנ"ב שידליק כמה שיכול לקיים ההידור וצ"ע.

ויש שרצו לומר שכל ההידור של המהדרין מן המהדרין הוא רק אם יגיע לבסוף למספר שמונה שבזה הוא מראה את תוקף הנס אבל אם בסופו של דבר לא יגיע למספר שמונה אין ענין גם להתחיל בהידור זה וכל זה אינו שהרי כתב בשולחן ערוך סימן תרעב סעיף ב' וז"ל אבל אם עבר זה הזמן ולא הדליק, מדליק והולך כל הלילה ואם עבר כל הלילה ולא הדליק, אין לו תשלומין. ובהגה כתב ובלילות אחרות ידליק כמו שאר בני אדם, אף על פי שלא הדליק בראשונה עכ"ל, ומבואר שמדליק בשאר הימים כשאר בני אדם אע"פ שלא הדליק בימים הראשונים.

וכ"כ המ"ב סימן תרע"א ס"ק ד' שמי שיש לו עשר נרות ידליק ביום השני ב' נרות וביום השלישי ידליק אחד ומבואר שמדליק נרות ההידור אפי' שלא ישלים ההידור. ובפשוטו יכול לקיים ההידור ביום שמדליק אע"פ שלא הדליק קודם שהרי הכל הדליקו בימים הראשונים כמניין הימים ושפיר מקיים בעצמו את ההידור של ימים היוצאין על ידי נרות של כל ישראל שנראה שמדליק כנגד ימים היוצאין.

בענין אם כשמדליק כמהדרין ומוסיף והולך ואינו מדליק כנגד בני הבית האם ביום הראשון ידליק כנגד בני הבית

יש שהעירו דהנה לשיטת התוס' שהמהדרין מן המהדרין אינן מדליקין כנגד בני הבית ואינו מקיים מהדרין אלא במה שמוסיף והולך, ויש לעיין דלכא' במי שיש לו כמה בני בית ומדליק ביום הראשון רק אחד לכא' עדיף לו שעכ"פ ידליק ביום זה כפי בני הבית ויקיים לפחות ביום הראשון את המהדרין שהרי ביום זה אינו מהדר כלל

ואינו מקיים מהדרין מן המהדרין ולמה לא יקיים לכל הפחות את המהדרין דנר לכל אחד ואחד וצ"ע

ונראה לכאורה שאם ידליק ביום הראשון נרות כמניין בני הבית לא יתקיים למחר מהדרין מן המהדרין שלא הדליק כנגד הימים שגם יום הראשון הוא בכלל גילוי הנס של מוסיף והולך וצ"ע. והנה למש"כ הבית הלוי בשמעתא דחנוכה הנדפס בסוף בראשית בהא דאמרו בגמרא כנגד ימים היוצאין, וז"ל פירש"י והיום שעומד בו בכלל היוצאין, לכאורה צ"ע דלמה הוצרך רש"י לזה והרי בפשיטות ניחא די"ל דזה הטעם קאי רק על הנוספים דהם באים משום הידור דנר אחד הוא עיקר החיוב של המצוה ובו א"צ טעם ורק על הנוספים אמרו טעמים מה דמוסיפין נרות לבד עיקר החיוב הם כנגד ימים היוצאין שיצאו כבר ומש"ה בליל שני מוסיף נר אחד כנגד יום ראשון שיצא וכן בכלל, ובזכרוני שכן שמעתי מכבר שהעירו בזה על פירש"י, עכ"ל. ולדידיה נרות ההידור אינו אלא הנרות הנוספים על נר הראשון, ואפשר דשיטת רש"י שגם הנר הראשון הוא בכלל קיום נרות ההידור ולדבריו אפשר שגם ביום הראשון הוא גם קיום של נרות ההידור להורות על ימים היוצאים וריבוי הנס שהיה בנרות ולהכי אינו מדליק ביום הראשון כמניין בני הבית ואפשר שזהו טעמא דרש"י שכתב דטעמא שמדליק כנגד ימים היוצאים ויום הראשון הוא בכלל היוצאים לומר שגם היום הראשון הוא בכלל ההידור וצ"ע.

בענין מדליק במקום שאחר ההדלקה לא יהיה ביתו

נשאלתי במי שהדליק נרות חנוכה והוצרך מיד לעזוב את ביתו לדירה אחרת אם יצא יד"ח שהרי בתוך שיעור זמן ההדלקה כבר אינו ביתו לנר חנוכה, ובפשוטו לא גרע מכתבה דאינו זקוק לה, אבל אכתי יש לשאול מה הדין ביועד שצריך לעזוב הדירה מיד אחר ההדלקה אם חשיב כאין שעור בשמן לחצי שעה והוי כהדליקו במקום הרוח דלא יצא ועכ"פ אינו מברך על הדלקה זו, או דכיון שמדליק כדן וידלק כשעור חצי שעה גם אם לא יהיה ביתו בשעה זו אבל כיון שהוא דולק בפתח בית כיון דבשעת הדלקה חשיב שפיר שהדליק נר חנוכה כשעור ויצא יד"ח. ולפ"ז חתן שמדליק בבית הוריו ומיד אחר ההדלקה עוזב את ביתו לחתונה ואינו חוזר לבית הוריו מכל מקום יכול לעזוב את ביתו תוך חצי שעה להדלקתו משום שכשהדליק הדליק בביתו ואע"פ שבחצי שעה לא יהיה בבית ה"ז קיים מצוות הדלקה. ואם מדליק במקום שהבית יפול אחר ההדלקה ולא יהיה בית כלל יל"ע אם יצא יד"ח שנמצא שהנר דולק ברחוב העיר, וצ"ע, ויצויר באופן שהדליק באהל וקיפל את האהל תוך הזמן של חצי שעה אפשר דאינו יוצא בו יד"ח, שו"ר בספק מנחת שלמה תניא סימן נ"ח שנסתפק בכמה ספיקות הללו יעו"ש.

DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel. (+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventa, inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská otros.

ASESORÍA

Consultas telefónicas, citas, preguntas.

CONTÁCTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312

Email: Betdinemetumishpat@gmail.com

Dirección: Horacio 1220 PA, Polanco, CDMX

Para recibir el Alón escribenos a: alonmaasehamishpat@gmail.com o descárgalo en <https://www.dirshu.co.il/category/הורדות-עלונים/מעשה-המשפט>